

# SPIS TREŚCI

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                                            | 9  |
| Stan badań i baza źródłowa.....                                                                               | 11 |
| Kompozycja pracy .....                                                                                        | 15 |
| <br><b>1. Dzieje Komisji Mieszanej i Wspólnej na tle relacji państwo–Kościół w latach 1945–1980</b> .....     | 18 |
| Droga do utworzenia Komisji Mieszanej .....                                                                   | 21 |
| Początek prac Komisji Mieszanej i porozumienie z 14 kwietnia 1950 roku .....                                  | 27 |
| Zerwanie dialogu między Kościołem a władzami. Losy Komisji Mieszanej po kwietniu 1950 roku .....              | 36 |
| Prace Komisji Wspólnej na tle relacji państwo–Kościół w okresie rządów Władysława Gomułki .....               | 41 |
| Forum konstruktywnego dialogu (listopad 1956 – czerwiec 1957) ...                                             | 41 |
| Jałowy dialog (wrzesień 1957 – sierpień 1963) .....                                                           | 46 |
| Zawieszenie prac Komisji Wspólnej w 1967 roku .....                                                           | 56 |
| Sprawa wznowienia prac Komisji Wspólnej na tle relacji państwo–Kościół w latach siedemdziesiątych .....       | 61 |
| <br><b>2. Wznowienie prac Komisji Wspólnej i jej działalność w latach 1980–1981</b> .....                     | 73 |
| Na drodze do reaktywacji Komisji Wspólnej. Kościół wobec kryzysu społeczno-politycznego latem 1980 roku ..... | 74 |
| Wznowienie prac Komisji Wspólnej i jej skład osobowy .....                                                    | 78 |
| Charakter i przebieg prac Komisji Wspólnej do końca 1980 roku .....                                           | 82 |
| Prace Komisji Wspólnej na tle sytuacji społeczno-politycznej w kraju w 1981 roku .....                        | 89 |

|                                                                                                                                                                                                            |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Pozorny dialog – na drodze do stanu wojennego .....                                                                                                                                                        | 96  |
| Bilans pierwszego roku działalności reaktywowanej Komisji Wspólnej .....                                                                                                                                   | 103 |
| <b>3. Pozorna kontynuacja? Komisja Wspólna w stanie wojennym i po jego zawieszeniu (lata 1982–1983) .....</b>                                                                                              |     |
| Działalność Komisji Wspólnej w początkowym okresie stanu wojennego (1982 rok) .....                                                                                                                        | 108 |
| Funkcjonowanie Komisji Wspólnej w okresie zawieszenia stanu wojennego .....                                                                                                                                | 121 |
| Przygotowania do drugiej pielgrzymki papieża (styczeń–czerwiec 1983 roku) .....                                                                                                                            | 121 |
| Zaostrzenie polityki wyznaniowej władz po pielgrzymce papieża ...                                                                                                                                          | 128 |
| Bilans funkcjonowania Komisji Wspólnej w latach 1980–1983 .....                                                                                                                                            | 143 |
| <b>4. Polityka kluczenia. Relacje państwo–Kościół na forum Komisji Wspólnej w latach 1984–1986 .....</b>                                                                                                   |     |
| Impas w relacjach między państwem a Kościołem w 1984 roku i jego odzwierciedlenie w pracach Komisji Wspólnej .....                                                                                         | 146 |
| Zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki i echa tej zbrodni na forum Komisji Wspólnej .....                                                                                                                       | 155 |
| Powolne wychodzenie z impasu. Komisja Wspólna na jesieni 1985 roku .....                                                                                                                                   | 160 |
| Dalsze prace nad ustawowym uregulowaniem sytuacji Kościoła katolickiego, przygotowania do pielgrzymki papieskiej, zabiegi wokół utworzenia Rady Konsultacyjnej – rok 1986 w pracach Komisji Wspólnej ..... | 166 |
| Bilans prac Komisji Wspólnej w latach 1984–1986 .....                                                                                                                                                      | 178 |
| <b>5. U źródeł III Rzeczypospolitej. Funkcjonowanie Komisji Wspólnej w latach 1987–1989 na tle procesu transformacji ustrojowej PRL .....</b>                                                              |     |
| Pierwsze symptomy zwrotu w polityce wyznaniowej władz PRL na przełomie 1986 i 1987 roku .....                                                                                                              | 182 |
| Transakcja wiązana? Wznowienie prac nad ustawą o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w PRL w obliczu kryzysu społeczno-gospodarczego na jesieni 1987 roku .....                                      | 191 |

|                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Droga do Okrągłego Stołu .....                                                                                                                    | 199 |
| Kręta droga do Pałacu Namiestnikowskiego .....                                                                                                    | 206 |
| Zakończenie prac legislacyjnych w cieniu obrad Okrągłego Stołu .....                                                                              | 216 |
| Ustawy majowe i wybory czerwcowe .....                                                                                                            | 220 |
| „Wasz prezydent – nasz premier”, ustanowienie nuncjatury .....                                                                                    | 231 |
| Rola Kościoła katolickiego w procesie demontażu systemu<br>komunistycznego u schyłku PRL .....                                                    | 234 |
| <b>Zakończenie</b> .....                                                                                                                          | 237 |
| <b>Aneks</b> .....                                                                                                                                | 242 |
| Nr 1. 1984 listopad 29, [Warszawa] – Zapis rozmowy podczas<br>posiedzenia Komisji Wspólnej przedstawicieli Rządu PRL<br>i Episkopatu Polski ..... | 242 |
| Nr 2. 1989 kwiecień 27, [Warszawa] – Protokół posiedzenia<br>Komisji Wspólnej przedstawicieli Rządu PRL i Episkopatu Polski<br>(fragment) .....   | 250 |
| Nr 3. 1989 maj 31, Warszawa – Protokół posiedzenia Komisji<br>Wspólnej przedstawicieli Rządu PRL i Episkopatu Polski<br>(fragment) .....          | 256 |
| <b>Summary</b> .....                                                                                                                              | 268 |
| <b>Wykaz skrótów</b> .....                                                                                                                        | 272 |
| <b>Bibliografia</b> .....                                                                                                                         | 274 |
| <b>Indeks osób</b> .....                                                                                                                          | 285 |